

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

7 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over structurele maatregelen om de sociale effecten van dure brandstofprijzen tegen te gaan

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het opzeggen van financieel zwakkere klanten door energieleveranciers en het laattijdig plaatsen van budgetmeters

Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Dinsdag 7 december 2004

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen

– De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.32 uur.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over structurele maatregelen om de sociale effecten van dure brandstofprijzen tegen te gaan

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over structurele maatregelen om de sociale effecten van dure brandstofprijzen tegen te gaan.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongeveer anderhalve maand geleden kondigde federaal staatssecretaris Jamar in de Kamer aan dat hij in de bekrachtigingswet een bepaling wil invoeren om steenkool voor huishoudelijk gebruik vrij te stellen van accijnzen. Hij uitte deze intentie uit bezorgdheid over het antisociale effect van de stijgende brandstofprijzen voor lage-inkomensgezinnen en kansarme alleenstaanden.

Ik heb er vanzelfsprekend geen enkel bezwaar tegen dat voor deze sociaal kwetsbare groep steunmaatregelen worden uitgewerkt, want de energiefactuur neemt voor deze gezinnen een grote hap uit het maandelijks budget.

Naar verluidt gaat het jaarlijks om ongeveer 200 ton steenkool, verbruikt door ongeveer 100.000 gezinnen. Dit is geen erg grote groep. Als de maat-

regel deze mensen kan helpen op een betaalbare wijze de winter door te komen, is een dergelijke steunmaatregel zeker te verdedigen.

Het is de vraag of deze steunmaatregel niet nog meer mensen aanzet om opnieuw over te schakelen op kolenkachels. Volgens federaal staatssecretaris Jamar werd de accijns oorspronkelijk ingevoerd omdat steenkool als de meest vervuilende energiebron wordt beschouwd. Het lijkt me aangewezen om, naast een tijdelijke fiscale steun om het acute probleem te verhelpen, vooral naar structurele oplossingen te zoeken die op lange termijn een antwoord geven op zowel de sociale als de ecologische problemen.

Het probleem beperkt zich niet tot verwarmings-toestellen op steenkool. Ook elektrische toestellen vallen onder deze categorie. Test-Aankoop heeft al verscheidene vergelijkende studies gemaakt over de verschillende verwarmingsmethodes voor huishoudens. De conclusie is steeds dat elektrische verwarming – zelfs als wordt gewerkt met accumulatie-toestellen en nachttarief – veruit het duurst is en ecologisch het minst interessant. Er zijn drie keer meer eenheden primaire energiegrondstof nodig om in een elektriciteitscentrale voldoende stroom op te wekken om een huis te verwarmen, in vergelijking met de thuis te gebruiken hoeveelheid gas of steenkool om het huis te verwarmen.

Een structurele oplossing voor de hoge energiefactuur van lage-inkomensgezinnen situeert zich vooral in het verbeteren van de energie-efficiëntie van de woningen. Dit verbetert op de koop toe het wooncomfort.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat maatregelen zoals het uitdelen van stookoliecheques of het verlagen van de accijnzen voor

Glorieux

steenkool enkel aan een acute nood tegemoetkomen en vergezeld moeten zijn van maatregelen die een structurele oplossing op lange termijn bieden?

Welke specifieke initiatieven worden uitgewerkt om de energiefactuur van lage-inkomensgezinnen te drukken via structurele initiatieven voor rationeel energieverbruik? Wat zijn de resultaten tot nu toe?

Mijnheer de minister, steunt u de invoering van een renovatiepremie voor lage-inkomensgezinnen? Meestal huren deze gezinnen een woning. Een bepaalde groep is wel eigenaar van een kleine woning, maar de middelen ontbreken om zelf renovaties voor het verlagen van het energieverbruik uit te voeren. Een bijkomende troef is dat deze ingrepen ook het wooncomfort verhogen.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat elektrische verwarming, zowel om sociale als ecologische redenen, best zo veel mogelijk wordt verbannen? Bent u bereid maatregelen uit te werken om elektrische verwarmingstoestellen van lage-inkomensgezinnen en in de socialehuisvestingssector zo snel mogelijk te vervangen door installaties met een hoog rendement? Deze toestellen zijn op de markt aanwezig en hebben een korte terugverdientermijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, in de beleidsnota Energie staat dat de nodige aandacht moet worden besteed aan lage-inkomensgezinnen. Energie is een basisrecht voor iedereen.

Mijnheer Glorieux, ik ben het volledig met u eens dat verder moet worden gewerkt aan maatregelen die een structurele oplossing bieden. U hebt een aantal mogelijke maatregelen vermeld. De energie-efficiëntie van woningen is belangrijk, maar dit ligt niet voor de hand. De meeste gezinnen zijn geen eigenaar, en bovendien hebben ze weinig financiële middelen om bijvoorbeeld toestellen te vervangen door energiezuiniger maar duurere types. Een aantal maatregelen om hierop een antwoord te kunnen bieden, zijn in werking of in voorbereiding.

We moeten zoeken naar structurele maatregelen en oplossingen, maar dit is niet evident voor de lage-

inkomensgezinnen. Initiatieven die de energiefactuur van lage-inkomensgezinnen via REG op structurele wijze kunnen drukken, worden eveneens in de beleidsnota behandeld, maar ik geef u nu al een antwoord. Vanaf 2003 zijn de Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders verplicht een primaire energiebesparing te realiseren bij hun eindafnemers. Iedere netbeheerder mag zelf kiezen welke REG-premies hij wil uitkeren of welke acties hij wil uitvoeren, maar hij is wel verplicht om specifieke aandacht te besteden aan de gezinnen met een laag inkomen. Ik bezorg u een lijst van die initiatieven.

Vanaf 2008 zal de Vlaamse Regering het energieprestatiecertificaat invoeren voor huurwoningen. Aan deze woningen zal een energielabel worden toegekend. Het certificaat zal tevens een opsomming bevatten van de energiebesparende maatregelen die zich op korte termijn terugverdienen. Het energiecertificaat legt geen eisen op aan de woning, maar de verhuurder wordt gesensibiliseerd om de energiebesparende maatregelen uit te voeren.

De budgetmeter komt straks in de tweede vraag om uitleg uitgebreid aan bod. Uiteraard verhoogt zo'n meter het energiebewustzijn.

Een premie voor de renovatie van de totale woning is niet geschikt voor lage-inkomensgezinnen. Deze gezinnen hebben het al moeilijk om het nodige budget vrij te maken voor één energiebesparende investering, en zullen zeker niet de nodige middelen kunnen uitgeven voor bijvoorbeeld de helft van de kosten van een volledige renovatie van de woning. Het departement Wonen kent al verbeteringspremies toe voor dak- en gevelwerken en voor schrijnwerkerij.

In de tweede helft van 2005 plan ik een evaluatie van de REG-openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders, op basis van de resultaten in 2003 en 2004. Tegelijkertijd moeten ook andere kanalen voor ondersteuning van REG in woningen van lage-inkomensgezinnen worden onderzocht. Ik denk daarbij aan een samenwerking met de socialehuisvestingsmaatschappijen, die socialehuur- en koopwoningen en sociale leningen aanbieden.

Om dure REG-investeringen in woningen te stimuleren, lijkt het systeem van derdepartijfinanciering mij geschikter dan een premie. U kent het systeem van de schoolgebouwen. Dat kan tot goede resultaten leiden.

Peeters

Ik ben het met u eens dat elektrische verwarming milieuonvriendelijk is. In het Vlaams klimaatbeleidsplan is beraamd dat de vervanging van elektrische verwarming in de huishoudens een CO₂-emissiereductie van 600.000 ton kan opleveren. Alle beetje helpen. We staan voor een zware opdracht. Ik weet dat u niet wilt dat we emissierechten gaan kopen in het buitenland, dus moeten we dit in het oog houden. De meest geschikte maatregel om deze reductie te verwezenlijken is opnieuw de derdepar-tijfinanciering. Een publiek-private samenwerking behoort eveneens tot de mogelijkheden.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik blijf een beetje op mijn honger zitten. In de beleidsnota staat inderdaad de intentie vermeld om specifieke aandacht te besteden aan lage-inkomensgezinnen, maar ik vind weinig concrete maatregelen terug. Dat is nu net mijn vraag.

U vermeldt de doelstelling om 1 percent primaire energie te besparen door de distributienetbeheerders. Dat is een belachelijk cijfer, want zelfs door de simpele maatregel van één spaarlamp per gezin wordt dat ene percentje al dubbel en dik gehaald. Ik verwacht iets méér voor de lage-inkomensgezinnen. Welke concrete acties wilt u ondernemen? Als die er al zijn, wat is totnogtoe het resultaat?

Op het einde van de vorige legislatuur werd hier een resolutie goedgekeurd, specifiek met als doel de mensen uit de doelgroep te helpen hun energiefactuur op een structurele manier te drukken, bijvoorbeeld in samenwerking met de OCMW's. Die zouden informatie kunnen geven en zelfs een energie-auditeur ter beschikking kunnen stellen die deze doelgroep ideeën kan aanreiken om met lage kosten een maximale energiebesparing te verwezenlijken.

Als ik spreek over energiebesparing, denk ik altijd aan de ecologische voordelen, maar in dit geval gaat het om de sociale voordelen. Hoe zit het met de uitvoering van de resolutie? Is die in het beleid opgenomen? Ik heb heel veel teruggevonden in de beleidsnota van de resoluties en decreten waaraan ik heb meegewerkt, maar van deze specifieke resolutie heb ik niets teruggevonden.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, het verheugt me dat u, net zoals de andere commissieleden vermoed ik, het probleem van de lage-inkomensgezinnen en van elektriciteit en energie ter harte neemt. Omdat het een zeer nobele en terechte zorg is, heb ik ze in mijn beleidsnota gezet.

Er zijn een aantal maatregelen door de vorige regering ingediend die nog maar een jaar oud zijn. Het getuigt van goed bestuur om eerst na te gaan wat die maatregelen opleveren, of ze efficiënt zijn en of we ze moeten bijsturen. Ook de maatregel van de spaarlampen moet worden geëvalueerd. Als die niet werkt, zullen we hem afschaffen en/of bijkomende maatregelen treffen. Ook de maatregelen aangaande de OCMW's zullen we evalueren. Ik probeer het beleid dat mijn voorgangers vorm hebben gegeven, in alle objectiviteit te bekijken en de nodige tijd te nemen om niet onverhoeds zaken te schrappen en na te gaan wat bijkomend kan worden gedaan.

Ik heb vrijdag mijn beleidsnota Leefmilieu voor de regering gebracht en deze is aan het parlement overgemaakt. Ik ben hard aan het werk. Ik kan niet in enkele weken of maanden doen waar ik een hele legislatuur tijd voor heb. Dit is een belangrijk probleem, dat we zullen aanpakken na een evaluatie. U kunt mij daar ook op aanrekenen en u moet me aanmoedigen als ik niet doortastend genoeg zal optreden.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, mijn antwoord zal bij de bespreking van de beleidsnota wel aan bod komen. Het is een beleidsnota voor 2005-2009, een periode van vijf jaar dus. U kunt zich niet tevreden stellen met eerst af te wachten wat de vorige maatregelen hebben opgebracht alvorens een beleid uit te tekenen. Wat is het nut van een beleidsnota voor de komende vijf jaar als u er geen nieuwe initiatieven in kunt steken, omdat u eerst wilt evalueren wat de vorige hebben opgeleverd?

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, u zou tevreden moeten zijn dat ik alles wat de vorige regering heeft gedaan, ernstig neem. Ik evalueer dat en zal daarna nieuwe maatregelen nemen. Het is een eigenaardige opmerking van uwentwege.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het opzeggen van financieel zwakkere klanten door energieleveranciers en het laattijdig plaatsen van budgetmeters

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Wachter tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het opzeggen van financieel zwakkere klanten door energieleveranciers en het laattijdig plaatsen van budgetmeters.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een aantal weken geleden doeken er alarmerende berichten op over het feit dat in Vlaanderen 17.000 gezinnen hun energiefactuur niet meer zouden kunnen betalen. Tegelijkertijd kwam aan het licht dat energieleveranciers massaal tegen een bijzonder hoog tempo klanten met betalingsmoeilijkheden droppen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2003 met betrekking tot de sociale openbaardienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt verplicht de netbeheerder om een budgetmeter te plaatsen bij gedropte beschermde klanten. Niet-beschermde gedropte klanten hebben conform voormeld besluit de keuze tussen enerzijds een gratis vermogenbegrenzer tot 6 ampère of een budgetmeter die ze dan wel zelf moeten betalen.

De praktijk toont echter aan dat netbeheerders de budgetmeters bij niet-beschermde gedropte klanten ook gratis plaatsen uit sociale overwegingen. Zoals ik reeds heb aangehaald, zijn er ongeveer 17.000 gezinnen in Vlaanderen die hun energiefactuur niet meer kunnen betalen. 5.000 van deze gezinnen beschikken momenteel reeds over een budgetmeter. De overige 12.000 hebben nog geen budgetmeter en zullen er niet zo snel over beschikken tenzij u snel maatregelen neemt, mijnheer de minister. Er zijn voldoende budgetmeters in voorraad, maar het probleem ligt bij de energieleveranciers. Zij stoten systematisch bewust en tegen een bijzonder hoog tempo klanten met een zwak sociaal-economisch profiel af.

Commerciële leveranciers willen op die manier enkel kapitaalkrachtige klanten in hun klantenbe-

stand houden. Klanten met financiële problemen komen allemaal bij distributienetbeheerders terecht, maar deze kunnen niet onmiddellijk overgaan tot het plaatsen van deze budgetmeters omdat de commerciële energieleveranciers tegen een te hoog tempo financieel zwakke klanten droppen. De schulden van deze financieel zwakkere klanten blijven op die manier gewoon doorlopen.

Bovendien is het vanuit technisch oogpunt niet altijd even evident om een budgetmeter te plaatsen en krijgen de netbeheerders niet altijd toegang tot de woning. Mensen die geconfronteerd worden met het probleem van armoede, hebben angst hun deur te openen uit vrees voor een zoveelste gerechtsdeurwaarder, en gelijk hebben ze. Indien een energiefactuur omwille van de afwezigheid van een budgetmeter maar blijft doorlopen, is de volgende gerechtsdeurwaarder niet ver weg.

Uiteraard kunnen energieleveranciers, conform het voornoemde besluit, het contract met hun klanten opzeggen, een opzegtermijn van minimaal 1 maand in acht nemend. Wanbetalers worden via een herinneringsbrief zelf op de mogelijkheid gewezen van een afbetalingsplan, met een erkend schuldbemiddelaar of een OCMW, of ze kunnen contact opnemen met de klantendienst van de leverancier. Dit is althans de theorie. Maar het tijdig plaatsen van budgetmeters blijft uit, door het onverantwoorde gedrag van de leveranciers.

Indien de wanbetaler 15 dagen na de ingebrekestelling de energiefactuur nog niet heeft betaald en geen afbetalingsplan heeft afgesloten met zijn leverancier, het OCMW of een erkende instelling voor schuldbemiddeling, kunnen energieleveranciers het contract definitief opzeggen. Hier knelt in de praktijk echter het schoentje. Niet alle leveranciers doen de moeite om een afbetalingsplan voor te stellen aan hun klant. Sommige leveranciers willen er zelfs geen aangaan. Ze zeggen gewoon het contract onmiddellijk op vanaf het ogenblik waarop men niet meer kan betalen. Bovendien heeft de klant waarvan het contract werd opgezegd, nog niet eens een maand de tijd om een nieuwe leverancier te zoeken. Hij moet immers ten laatste 10 dagen voor het einde van de opzegtermijn al een contract hebben afgesloten met een nieuwe leverancier.

In het licht van het voorgaande en indien leveranciers aan dit tempo hun zwakkere klanten blijven laten vallen, zullen nog meer mensen bij de netbe-

De Wachter

heerders terechtkomen maar niet kunnen worden opgevangen. Gelet op de net geschetste problematiek en de jaarlijkse omzet van energieleveranciers, zou het niet opportuun zijn om de leveranciers, met het oog op de komende winterperiode, eenmalig te verplichten klanten met financiële moeilijkheden niet te laten vallen van december tot maart?

Ik wil wel het eenmalige karakter benadrukken. Maar op die manier beschikken netbeheerders over meer tijd om zo veel mogelijk budgetmeters te plaatsen. Energieleveranciers kunnen dan bijvoorbeeld een minimumtarief aanrekenen. Vindt u het zelf geen probleem dat deze leveranciers lukraak gebruik maken van de mogelijkheid om de contracten met financieel zwakkere klanten tijdens de wintermaanden op te zeggen, met alle mogelijke perverse effecten van dien? Overweegt u een aanpassing van de relevante besluiten terzake?

Klanten die wegens financiële moeilijkheden hun energierekening niet meer kunnen betalen, hebben recht op een budgetmeter. Nochtans is er een systematisch tekort aan personeelsleden om de budgetmeters te installeren en is het plaatsen ervan niet altijd even gemakkelijk. Op die manier blijven dergelijke klanten gewone klanten en loopt hun rekening gewoon verder. Welke concrete maatregelen kunt u terzake nemen?

Voor aardgas wordt voorlopig niet gewerkt met een budgetmeter, maar wel met gewone meters. We weten dat eraan wordt gewerkt om daar in de toekomst in te voorzien, maar hebt u een idee wanneer ook voor aardgas het plaatsen van budgetmeters concreet mogelijk wordt?

Is het de taak van de distributienetbeheerder om die klanten van commerciële leveranciers uit wie die leveranciers onvoldoende commercieel en financieel voordeel kunnen halen, op te vangen? Is het een belangrijke taak voor hen?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik ben eens in de kranten gaan snuffelen. Minister Peeters krijgt hiermee wel iets leuks voorgeschoteld. Er zullen wel meer lijken uit de kast vallen. Minister Stevaert, de vroegere minister van Energie, heeft indertijd verklaard dat stroom een stuk goedkoper

zou worden. Ik lees echter overal dat door de liberalisering van de energiemarkt de stroom alleen maar duurder is geworden. Ook zouden er maatregelen worden genomen die betrekking hebben op goedkopere tarieven. Zo is er de afschaffing van het vast recht. Voor de zwaksten in de samenleving was de Vlaamse Regering toen bereid om 500 miljoen frank te storten in een fonds. Aan de privé-sector zou worden gevraagd hetzelfde te doen. Met dat geld zouden bij klanten met een betalingsprobleem budgetmeters worden geïnstalleerd.

We hebben contact opgenomen met een aantal intercommunales. Die weten het best hoe de vork in de steel zit wat de liberalisering betreft. Bij de liberalisering van de energiemarkt, op 1 juli 2003, moest worden beslist over een regeling voor het doorsturen van klanten nadat de energieleverancier het contract heeft opgezegd. Het is erg merkwaardig dat men indertijd blijkbaar helemaal geen afspraken heeft gemaakt over het doorsturen naar de intercommunales zelf. Dat is het verleden, maar dat mag toch wel even worden gezegd. Die mensen die nu problemen hebben met het betalen van hun rekeningen, zijn ongeveer dezelfde grote groep mensen die het voor de liberalisering ook al moeilijk hadden. Met de OCMW's is toen een soort hulpfonds opgericht. Ook was er begeleiding door de OCMW's.

Men heeft dit alles dus heel slecht voorbereid. Het probleem zit niet bij de budgetmeters zelf; het probleem bestaat doordat er geen technici zijn om die te plaatsen. De intercommunales worden geconfronteerd met dit probleem.

In dit land wordt 80 percent van de stroom nog steeds geproduceerd en verdeeld door Electrabel, een maatschappij die ontzettend veel geld verdient. Het probleem rijst vooral bij gemengde intercommunales. Zij laten zich als zogenaamde privé-bedrijven in een vrije markt van hun slechtste kant zien. Een bedrijf dat zich steeds heeft beroepen op vrijemarktprincipes en dat steeds heeft verklaard dit alles aan te kunnen, laat het hier heel duidelijk afweten.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, deze vraag sluit natuurlijk grotendeels aan bij de vorige. Dit wijst er eens te meer op dat er dringend extra steunmaatregelen nodig zijn om de aberraties

Glorieux

van de vrije markt tegen te gaan. Dit kan uiteraard best op een structurele manier gebeuren door middel van regelgevende maatregelen. Het is uiteraard de bedoeling de facturen van de betrokkenen blijvend te laten dalen. Ik ben benieuwd welke concrete maatregelen de minister in dit verband wil nemen. Naar aanleiding van zijn eerdere uitspraken, ben ik veeleer geneigd te denken dat hij grote schoonmaak in de sociale dienstverplichtingen wil houden. Uit deze vraag om uitleg blijkt nochtans duidelijk hoe groot de nood aan bijkomende maatregelen is.

Mijnheer de minister, wat zult u doen om het tekort aan budgetmeters en aan personeel om deze meters te plaatsen, op korte termijn op te lossen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, een aantal opmerkingen van de heren Peumans en Glorieux zullen straks, bij de behandeling van de beleidsnota, zeker nog aan bod komen.

Mijnheer Peumans, ik tracht de problemen die we samen hebben ontdekt en aangekaart zo goed mogelijk recht te trekken. Wat de elektriciteitsmarkt en de volledige energiesector betreft, mogen we de bevoegdheidsverdeling evenwel niet uit het oog verliezen. Ik heb in het verleden ooit het genoeg gehad in het controlecomité te zetelen. Ik heb daar de debatten over de tarieven en over andere soortgelijke onderwerpen meegemaakt. Indien we niet op korte termijn tot een verdere regionalisering kunnen overgaan, moeten we er nu het beste van zien te maken. In de discussie over de beleidsnota zal dit onderwerp overigens weer ter sprake komen.

Mijnheer Glorieux, alvorens de vragen van mevrouw De Wachter te beantwoorden, wil ik nog even op uw suggestie ingaan. Het uitkeren van bijkomende premies is misschien niet de juiste oplossing. We moeten alle elementen in de discussie in het oog houden.

Ik denk dat mevrouw De Wachter het antwoord op haar eerste vraag eigenlijk al kent. Voor de duidelijkheid zal ik hier nog even uitleggen hoe het systeem werkt. De huishoudelijke klant wiens leveringscontract door zijn elektriciteits- of aardgasleverancier wordt opgezegd, valt immers niet

zonder elektriciteit of aardgas. Hij wordt van rechtswege klant van zijn netbeheerder, die hem verder van elektriciteit of van gas moet voorzien. Indien het om een beschermde klant gaat, moet de netbeheerder voor zijn elektriciteitsleveringen een budgetmeter gebruiken. Niet-beschermde klanten hebben in verband met deze leveringen de keuze tussen een stroombegrenzer en een budgetmeter. Indien de netbeheerder niet tijdig een stroombegrenzer of een budgetmeter plaatst, kan de klant op vol vermogen elektriciteit blijven verbruiken.

Zoals mevrouw De Wachter daarnet al heeft opgemerkt, bestaat er momenteel nog geen budgetmeter voor aardgasleveringen. De huishoudelijke klant wiens leveringscontract door de leverancier is opgezegd, wordt zonder beperkingen door de netbeheerder van aardgas voorzien. Voor bepaalde betrokkenen kan dit zelfs een voordeel zijn. Het opzeggen van een leveringscontract door een leverancier houdt met andere woorden niet in dat de betrokken huishoudelijke klant zonder elektriciteit of zonder aardgas valt. Ik verwacht dan ook geen sociale wantoestanden tijdens de wintermaanden die ons, spijtig genoeg, te wachten staan.

Indien een huishoudelijke klant bij een netbeheerder schulden opbouwt, kan de netbeheerder de procedure tot afsluiting opstarten. Indien de huishoudelijke afnemer eenvoudigweg niet kan betalen, kan de levering van aardgas of van elektriciteit volgens de huidige regelgeving niet worden afgesloten. Wie zich in een dergelijke prangende situatie bevindt, valt niet zomaar zonder aardgas of zonder elektriciteit.

De tweede vraag van mevrouw De Wachter betreft de evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen. In verband met de evaluatie van de bestaande besluiten heb ik onlangs een vergadering bijgewoond. Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft die vergadering eveneens bijgewoond. Deze organisatie verzamelt, met de steun van de Vlaamse overheid, momenteel voorbeelden uit de praktijk. Deze ervaringen van betrokkenen moeten ons leren hoe het zit met de toegang van klanten tot nieuwe leveranciers en netbeheerders. Op die manier kunnen we nagaan hoe de openbaredienstverplichtingen in de praktijk worden gebracht.

Tegen het einde van 2004, dat niet ver meer van ons is verwijderd, zal het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen me een

Glorieux

evaluatie-rapport overmaken. Dit rapport zal als basis van een grondige evaluatie van de sociale openbare dienstverplichtingen dienen. Op 10 september 2004 heb ik met de vertegenwoordigers van de sector een rondetafelconferentie over de sociale openbare dienstverplichtingen georganiseerd. Tijdens die conferentie is een inventaris van de door de sector geconstateerde pijnpunten gemaakt.

Op basis van de informatie die de sector en de verenigingen waar armen het woord nemen ons zullen bezorgen, zal indien nodig een voorstel tot bijsturing van de sociale openbare dienstverplichtingen worden uitgewerkt. Ik heb de indruk dat we op korte termijn de nodige acties zullen nemen om een probleem dat iedereen ter harte gaat op doortastende wijze aan te pakken.

Wat de derde vraag van mevrouw De Wachter betreft, wil ik eerst wat cijfermateriaal naar voren brengen. Op 1 november 2004 werden 17.231 gezinnen door hun netbeheerder van elektriciteit voorzien en 11.949 gezinnen door hun netbeheerder van aardgas voorzien. De sector verwacht dat in totaal 40.000 gezinnen door hun netbeheerders van elektriciteit of van aardgas zullen moeten worden voorzien.

De netbeheerders hebben me een actieplan bezorgd. Dit actieplan omvat de initiatieven die de netbeheerders zullen nemen om tijdig een budgetmeter bij de rechthebbenden te plaatsen. In de periode tussen april 2003 en het einde van 2003 heeft de gemengde sector alle huishoudelijke afnemers die op 1 juni 2003 waren afgesloten of over een stroombegrenzer beschikten van een budgetmeter voorzien. In de zuivere sector was de aanpak gelijkwaardig.

De leveranciers zijn begonnen met het opzeggen van leveringscontracten, waardoor er zich een piek voordoet in de plaatsing van budgetmeters. Op termijn zal het aantal te plaatsen budgetmeters echter stabiliseren.

Wat uw vierde vraag betreft, moet ik antwoorden dat er momenteel nog geen budgetmeter voor aardgas bestaat. Er zijn al wel een aantal ontwerpen uitgewerkt, maar er zijn momenteel nog problemen inzake veiligheid. Bovendien moet nog worden onderzocht of het beheerssysteem van de budgetmeters voor elektriciteit ook kan worden gebruikt voor de budgetmeters voor aardgas.

Wat uw vijfde vraag betreft, moet worden opgemerkt dat we in een vrijgemaakte markt leveranciers niet kunnen verplichten om bepaalde klanten, en dan voornamelijk slecht betalende klanten, als klant te houden. Er moest dus worden voorzien in een vangnet voor klanten waarvan het leveringscontract door de leverancier werd opgezegd. Die klanten mogen immers niet van elektriciteit en aardgas worden afgesneden. Daarom is bepaald dat deze klanten door hun netbeheerder verder van elektriciteit en aardgas moeten worden voorzien. Dat moet gebeuren via een stroombegrenzer of budgetmeter, zodat wordt voorkomen dat de schulden van deze klanten verder opletten.

Bij gebrek aan een ander alternatief wordt er daarom vastgehouden aan het opleggen van de taak aan de netbeheerder om de gezinnen die wegens wanbetaling door hun leverancier werden opgezegd, verder van elektriciteit en/of aardgas te voorzien.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Sta me toe eerst te zeggen dat ik mijn cijfers van een betrouwbare bron heb gekregen.

Ik onthoud vooral dat veel moet worden geëvalueerd, met inbegrip van de besluiten. Bijstellingen zijn mogelijk. In theorie is alles goed geregeld, maar in de praktijk ligt het allemaal wat moeilijker. De mogelijkheid tot opzegging bestaat, maar het is voor mensen die niet zo mondig zijn, niet altijd eenvoudig om binnen dertig dagen een nieuwe leverancier te vinden.

De minister heeft enkele keren gezegd dat de mensen via de distributienetbeheerders de nodige energie krijgen. Men zegt ook dat energieleveranciers de rijke klanten krijgen en de distributienetbeheerders met de probleemgevallen blijven zitten. Misschien is dat het perverse effect van de vrijmaking van de energiemarkt?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.10 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

